

בס"ד

אוסף סיפורים 'תרמא'

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

החיבור הראשון הופיע במסגרת

'מפעל ליקוטי שמואל'

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו"

בשעה טובה ומוצלחת, בסייעתא דשמיא, רואה אור ספר חדש ומפעים:

ליקוטי שמואל – חומש בראשית

לאחר שנים של עיון, איסוף, ליקוט ועריכה, יוצא לאור ספר ייחודי המאגד – סוף מעשה במחשבה תחילה את מיטב הקטעים, המאמרים, הסיפורים והמשלים שהופיעו בעלוני פרשת השבוע בשנים האחרונות. דברי חן ושכל טוב, שנבחרו בקפידה וערוכים בטוב טעם, כדי להחיות את הלב ולהאיר את השולחן

- מתוכן הפרקים: רעיונות מאירי עיניים לפרשיות השבוע • משלים מעוררי מחשבה • סיפורים נוגעים ללב • פנינים להעשרה ולהעברה בשולחן שבת

מתאים ללימוד אישי, למסירת דבר תורה ולשיחה משפחתית

ערוך ומוגש בעמל רב על ידי הרה"ג שמואל אייזיקוביץ שליט"א

כעת למכירה במחיר שווה לכל נפש – כרך ראשון על חומש בראשית

60 ש"ח

בלבד

להזמנה:

<https://dash.bookpod.co.il/product/2231>

אדם ישר והגון (דברים טובים – פרשת קורח)

כמות האנשים שעברה ברחוב, הייתה דלילה מתמיד. מאז נפתחו הקניונים החדשים בקרבת מקום מעט מאוד תיירים ומבקרים מגיעים למקום. חנות המסגרות והתמונות של משה ידעה ימים יפים יותר, כך כשמיד כשנכנס אדם כבן ארבעים חבוש והחל להתבונן בתמונות, ניגש מיד אליו משה וניסה להציע לו עזרה. הוא הצביע על מספר תמונות מרשימות, והציג בפניו חפצי יודאיקה וסמלים עתיקים. אבל הזר התבונן בעיקר על תמונה ישנה שעמדה בפינה. הוא הביט בה שוב ושוב, והיה נראה שהוא מעוניין לקנות את התמונה. משה זכר מהיכן הגיעה אליו התמונה, היה זה בביקורו האחרון בבולגריה שם פגש בשוק הפשפשים המקומי בדוכן שהכריז על מכירת חיסול של כל התמונות ב- 50 לבים (מטבע בולגרי), שהוא שווה ערך ל- 120 שקלים. משה קנה את כל התמונות השונות שהיו בדוכן, והתמונה הזאת הייתה אחת מהתמונות שרכש בבולגריה. בתוך מסגרת עץ ישנה נחה לה תמונה עתיקה מבד, ובה ילד על רקע של נהר ובית חד קומתי. תמונה לא מרשימה במיוחד לטעמו של משה, אך לאנשים יש טעם שונה.

הוא שאל את האיש מה הוא מצא בתמונה, והלה שאל למחירה. משה, כסוחר טוב נקב במחיר של 600 שקלים. האיש התמקח ואמר כי הוא מוכן לשלם 300 שקלים בלבד, אבל משה שהיה סוחר ממולח זיהה את רצונו של האיש לרכוש את התמונה והסכים להתפשר על 500 שקלים בלבד. האיש הודיע שאינו מוכן לשלם יותר מ- 400 שקלים ואמר שייתכן שיחזור למחרת. משה רצה לומר לו כי הוא מסכים, ולמעשה כבר היה מוכן למכור את התמונה המכוערת גם במאה שקלים אבל האיש כבר יצא מן החנות. בתחושה של החמצה חזר משה לעיסוקיו, כשלפתע נכנס לחנות אדם נוסף. כעת, החליט משה להציע לאיש השני את התמונה של הילד עם הבית והנהר.

הלקוח השני הביט בה בהתעניינות רבה והיה מוכן לשלם עבורה 450 שקלים. משה מכר לאיש בשמחה את התמונה שאותה קנה בשוק הפשפשים הבולגרי.

למחרת בבוקר הגיע הלקוח הראשון לחנות ושאל את משה אם יהיה מוכן לקבל את הצעתו. כשהודיע משה שהתמונה נמכרה לאחר שהוא עזב את החנות, הוכה בהלם. 'בכמה נמכרה התמונה?!' התעניין. 'ארבע מאות וחמישים שקלים' השיב משה בגאווה. 'האם אתה יודע מהי התמונה הזאת?!' שאל האיש. 'אין לי שמץ של מושג, קניתי אותה לפני כמה שנים בשוק פשפשים באירופה' הודה משה. 'התמונה הזאת, היא תמונה עתיקה של הצייר ההולנדי וואן גוך שאותה מחפשים אמנים בינלאומיים כבר במשך תקופה ארוכה' אמר האיש, 'אתה מבין למה הייתי בהלם כששמעתי שהיא נמכרה?' 'כמה שווה התמונה הזאת?' שאל משה בקול רועד, הוא התחיל להבין שהחמיץ כאן את הזדמנות חייו. 'קרוב למיליון דולר' הגיעה התשובה. רקותיו של משה החלו לכאוב, הוא מכר תמונה ששווה הון תועפות במחיר מצחיק של ארבע מאות וחמישים שקלים! בתוכו החל לגאות הזעם על הלקוח הרמאי, שידע את ערכה של התמונה ועוד התמקח איתו על חפץ ששווה הון תועפות בסכום של פרוטות. אבל את הנעשה לא היה להשיב, האיש עדיין עמד בחנות כשהוא מתקשה להאמין על ההחמצה הגדולה ומשה עמד בפנים מכורכמות, כשלפתע נכנס לחנות הלקוח מאתמול כשהתמונה בידיה ופנה למשה: 'אדוני אני קניתי אתמול את התמונה הזו ב- 450 שקלים, אולם אני חושב שהיא לא בסדר, מסגרת העץ שלה משופשפת והיא מתפרקת. אני רוצה את כספי בחזרה.' ליבו של משה ניתר בקרבו, והיה בטוח שמן השמיים החליטו לרחם עליו, אבל אז קרא לו הלקוח השני לצד ואמר לו: 'תשמע, תיקח את התמונה בחזרה, תחזיר לו את ה- 450 שקלים שלו, ואנחנו נתחלק בכסף של התמונה. אם לא תעשה את זה, אני אגיד לו שזו תמונה של הצייר ההולנדי ואן גוך, ושלא שווה לו להחזיר אותה. אם לא תעשה את מה שאני אומר, אף אחד מאתנו לא ירוויח.' ... משה הבין היטב מה זומם הלקוח הראשון, הוא הבין שכדאי לו להקשיב לו מאחר שהוא עלול להפסיד סכום של מאות אלפי דולרים. אלא שאז הוא הפתיע לא רק את הלקוח הרמאי, אלא גם את עצמו. הוא ניגש לבעל התמונה ואמר לו: 'אדוני, לא כדאי לך להחזיר את התמונה הזאת. זו תמונה של הצייר ההולנדי ואן גוך השווה מאות אלפי דולרים. אני לא ידעתי את שוויה, ומכרתי לך אותה בטעות. אבל כעת היא שלך ואתה זכית בה'. הדיבור עלה לו אמנם במאמץ, אבל הוא הרגיש שהוא עושה את המעשה הנכון. אלא שאז חייך הלקוח ואמר: 'אני יודע שמדובר בציור של וואן גוך. לאחר שקניתי את התמונה אתמול, ניגשתי לסוחר ומבקר אמנות ידוע, שגילה לי כי מדובר בתמונה היקרה האבודה. שיערתי שלא ידעת את ערכה של התמונה וכי מכרת לי אותה בטעות, וחזרתי אליך כדי לבדוק אם אתה אדם ישר. מאחר שהתנהגת כאדם ישר, אני רוצה שנמכור אותה ונתחלק יחדיו במחיר שנקבל עבורה...' פניו של הלקוח הרמאי האדימו והוא מיהר להסתלק מן המקום, ואילו משה הרגיש כיצד האושר ממלא את ליבו. הלקוח המשיך בדבריו: 'דע לך, אם היית מבקש את התמונה בחזרה, לא הייתי מחזיר אותה

והייתי מוכר אותה ולוקח לעצמי את כל הכסף, אחרי שהבנתי שאתה אדם ישר והגון, אני חושב שמן היושר הוא שתקבל חצי משווייה של התמונה'...

כשהולכים ביישרות נשארים אדם ישר, כשמתחילים בדרכים עקומים לא יוצאים מזה כמו שנכנסו.

דברים שקונים עם הלב

סיפר רבי אלימלך בידרמן, על נערה יתומה שהיתה דואגת מאוד לאחים הצעירים ממנה, ומשמשת להם כדמות אם, מטפחת ומשקיעה את כל כוחותיה. הילדים ידעו להעריך אותה על כך, ובאחת ההזדמנויות, כשיום ההולדת שלה התקרב, החליטו כמה אחים צעירים, להתארגן יחד ולקנות להמתנה לכבוד יום ההולדת, לאות הערכה והוקרה עבור האחות הכל כך מסורה עבורם. כינסו האחים הצעירים אסיפה בחשאי, והחליטו שכל אחד יתן את כל הכסף שיש לו כדי לקנות לאחותם הגדולה מתנה. אחד נתן שני שקלים, אחיו הוסיף עוד שלושה וחצי שקלים, ילדה אחת קטנטנה נתנה רק ארבעים אגורות, ואחת נוספת נתנה עוד שקל ותשעים אגורות. ביחד נאסף סכום של שבעה שקלים ושלושים אגורות. הפקידו כל האחים את הכסף בידיה של הילדה בת השש, ואמרו שמאחר והיא בת, היא בודאי תדע לקנות את המתנה המתאימה ביותר עבור בת הנעורים המבוגרת מהם.

היא אכן לקחה את הכסף, וניגשה לחנות התכשיטים הקרובה, כדי לקנות תכשיט לאחותה. נכנסה אל החנות, הסתכלה על התכשיטים הנוצצים שהיו סגורים כמובן מאחורי זכוכית מחוסמת, והתמקדה במיוחד בצמידים. באופן מיוחד תפס את העיניים שלה צמיד אחד שהיה משובץ באבנים בטוב טעם, ממש צמיד יפהפה ומתאים מאוד לסגנון של אחותה, כך לפי דעתה של הילדה בת השש.

בעל החנות הרים גבה כשילדה צעירה כל כך נכנסה לחנות לבדה, אבל שתק. אחרי שראה שהיא נועצת עיניים בתכשיט, הוא שאל אותה לרצונה, והיא השיבה בביטחון מלא שהיא רוצה לקנות את הצמיד הזה עבור אחותה. בעל החנות היה משועשע מהמחזה. הוא ראה שהילדה קומצת את ידה בחוזקה וכנראה מחזיקה כסף. 'כמה כסף יש לך?' הוא שאל. היא פתחה את כף ידה הוראתה לו שבעה שקלים ושלושים אגורות. לפני שדחה אותה, המשיך בעל החנות להשתעשע עוד קצת ושאל אותה: 'אם את כבר קונה צמיד מדוע את נותנת אותו לאחותך, ולא לוקחת אותו עבורך?' השיבה הילדה בתמימות שוברת לב: 'אין לי כסף לשני צמידים, ולאחותי אני חייבת לתת מתנה. התארגנו ביחד כל האחים הקטנים לתת לה, בגלל שהיא האמא שלנו, היא דואגת לנו, מלבישה אותנו ורוחצת אותנו, היא מכינה לנו אוכל ועוזרת לנו לעשות שיעורי בית,

היא עוטפת לנו את הספרים ושוטפת את הבית שיהיה לנו נעים לשהות בו. היא רק בת ארבע עשרה וכבר מתנהגת כמו אמא גדולה, מגיע לה מתנה! לכן אנחנו רוצים לתת לה. 'שמע בעל החנות את התיאור, התרגש עד עמקי נשמתו, והסכים לעיסקה. הוא לקח את שבעת השקלים ושלושים האגורות, ונתן לילדה את הצמיד ששוויו אלפי שקלים, עטף אותו יפה, ונתן ביד הילדה הקטנה שלקחה את הצמיד ורצה הביתה כדי לבשר לאחיה שהיא השלימה את ביצוע המשימה.

יומיים לאחר מכן חגגו האחים את יום ההולדת של אחותם הגדולה, עשו לה מסיבה נחמדה, ובעיצומה של המסיבה העניקו לה את המתנה היוקרתית. הנערה מיד הבינה שמדובר כאן בתכשיט יקר מאוד: 'מנין לכם את הצמיד הזה?' שאלה בחשדנות לא מוסתרת, והאחים השיבו בצהלה: 'כל אחד נתן את כל כספו וביחד קנינו לך צמיד' נחרדה הנערה. היא היתה בטוחה שמדובר כאן בטעות, אולי הילדים לקחו את הצמיד בלי רשות חלילה. האחות רצה אל החנות, ניגשה אל מוכר התכשיטים וביקשה להשיב את הגזלה. אולם המוכר סירב לקבל את הצמיד בחזרה: 'אחותך היתה כאן' הוא טען בתוקף, 'היא שילמה לי על הצמיד הזה, יש לנו מדיניות שאנחנו לא מקבלים החזרות'. האחות לא ויתרה: 'מה זאת אומרת שילמה? כמה כסף היא שילמה?', והמוכר השיב 'היא שילמה מחיר מלא עבור הצמיד, לא חיסרה כלום'. המשיכה האחות להתעקש, שמא לקחו הילדים חלילה כסף בלי רשות ושילמו איתו, או אז השיב לה המוכר: 'לא. הם לא שילמו את המחיר של הצמיד בכסף. יש דברים שקונים עם כסף, ויש דברים שקונים עם הלב. את הצמיד הזה היא קנתה עם הלב! כי השאיפה הכל כך חזקה וכל כך מתוקה של האחים הקטנים שלך, לתת לך מתנה על כל מה שאת עושה למענם, שווה יותר מכל סכום שבעולם!

המסתת

מי שטרח בערב שבת, יאכל בשבת! מי שטרח בחודש השישי, הוא חודש אלול ... הוא יאכל בחודש השביעי, שהוא חודש תשרי!

היה בירושלים מסתת אבנים בשם אברהמ'ל'ה ... יום אחד הוא היה עסוק במלאכתו, ולפתע נפלה לו על הרגל אבן גדולה... הרגל נתעקמה ונשברה. אבל המצב היה כל כך חמור, שלא די בכך שהיה צריך לנתח, אלא גם שבארץ ישראל לא היה רופא שהיה מסוגל לנתח כזה סוג של שבר... הרופאים המליצו לו ליסוע לוינה בכדי לעבור את הניתוח בהצלחה, אבל למסכן הזה אפילו לא היה לחם לאכול! מאיפה הוא ישיג כסף ליסוע עד לוינה ??? ולשלם על הניתוח... מאן דכר שמיה! ? 'ר' יוסף חיים זוננפלד מיד הורה לגבאים על אסיפת מגבית מיוחדת, סוף כל סוף מדובר במשפחה ברוכת ילדים שפרנסתה תלויה באב הבית... הגבאים הצליחו לאסוף רק סכום

שהספיק לנסיעה עצמה ... הוא שאל את הרב: "אבל אין לי כסף לניתוח". ... אמר לו הרב זוננפלד: "אתה חייב ליסוע!". הוא ארז מזוודה ונסע.

טוב הוא הגיע אל העיר, לא היתה לו אפילו אגורה שחוקה ... הוא ישב בכיכר העיר, והחל לסתת באבנים... זה מה שהוא ידע לעשות... והדמעות זולגות. עבר שם איזה גוי, והוא רואה את היהודי הזה מסתת אבנים ובוכה. הוא שאל אותו: "מה קרה לך". "הוא סיפר לו: אני באתי מארץ ישראל נשברה לי הרגל בתאונת עבודה, אין לי לחם לאכול ואני צריך לעבור ניתוח כאן בוינה... הגוי לקח נייר וכתב לו כמה מילים... "תיגש לבית החולים, ותן להם את זה בקבלה". טוב, מה יש להפסיד ...

היהודי נותן את הפתק בקבלה, ומיד יצאו צוות רופאים מומחים לבדוק את היהודי, הכניסו אותו לחדר ניתוח, טיפלו בו כמו בן מלך! נתנו לו חדר החלמה, VIP פיזיותרפיסט פעמיים ביום, טיפול מלא! ואחרי כמה ימי החלמה, כשהוא החל להלך על רגליו ויצא מבית החולים, הוא ניגש לקבלה ואמר להם תודה רבה על הטיפול המסור". כל כך מצאתי חן בעיניכם שהענקתם לי כזה טיפול מסור. "אמרו לו בקבלה: "לא מציאת חן ולא נעליים... על טיפול כמו שקיבלת צריך לשלם עשרות אלפים... הסיבה היא שהפתק שהבאת היתה הוראה מפורשת מהקיסר פרנץ יוסף לטפל בכך בחינם!".

התברר שהקיסר היה מתחפש לאיש פשוט, כמו שהיה נוהג לעשות שלמה המלך, מטייל בין האנשים ורואה מה אנשי עמו צריכים ... כשהוא הגיע לירושלים, כולם התרגשו והתאספו סביבו ... הוא ניגש לחדרו של הרב זוננפלד וסיפר לו את כל הסיפור. שאל אותו הרב: אני רואה שהיו לך ניסים, אבל למה אתה מספר את זה בנימת אכזבה ועצב??? היית צריך לרקוד משמחה ... אמר לו אברהם מל'ה: רב'ה, אני מצאתי חן בעיני הקיסר! אם הייתי יודע שזה הוא, הייתי מבקש ממנו פרנסה בשפע וחוזר לכאן מליונר!

אנחנו עדיין בחודש אלול, שבו המלך בשדה... רק צריך לבקש!!

המעורר (אהרן ברגמן)

הייתי בחור צעיר בישיבת מיר – מספר מגיד המישרים הגאון ר' פסח קראון מארצות הברית – הוריי גרו באמריקה הרחוקה ואני נשלחתי ללמוד בישיבה הקדושה, ישיבת מיר בירושלים. הימים היו ימי חודש אלול, והנה אני מקבל בקשה מעניינת ומרתקת מאבי. 'בירושלים ישנו יהודי חשוב מאוד', אומר לי אבי בטלפון, שקוראים לו ר' יודל וועקער – ר' יהודה המעורר, על שם תפקידו שהוא נוהג להעיר יהודים לסליחות לפנות בוקר בימי הסליחות של חודש אלול'. בבקשה, כך אבא, אני מאוד רוצה לשמוע הקלטה של ניגונו המעורר, עתיר הכיסופין והדביקות של רבי יהודה, ובכן אם תוכל להשתדל להקליט אותו לפנות בוקר ולהביא לי את ההקלטה אשמח מאוד

'לא ידעתי בכלל במה מדובר, אבל כמצוות כיבוד אב קמתי לפנות בוקר יחד עם עוד חבר ויצאנו לסמטאות ירושלים לחפש את התופעה המרתקת שנקראת רבי יודל וועקער .

באחד העיקולים פגשנו אותו. הרחוב היה שומם לחלוטין מלבד כמה חתולים ירושלמיים מנומנמים שנמלטו בבהלה, רק ר' יודל נראה במלוא הדרו, דופק על התריסים המוגפים ומפזם בקולו שנשמע למרחקים בחסות השקט הלילי. כ. אשר התקרבנו אליו קצת, הוא נבהל מאוד ולא הבין ממי מדובר, בכל זאת היינו לבושים כבחורים אמריקאים ולא בלבוש הירושלמי המוכר . הרגענו אותו ואמרנו בעברית שאנחנו בחורי ישיבה, וכי התבקשנו על ידי יהודי מאמריקה להקליט את השיר המעורר שאלפי יהודים "מתעוררים" לצליליו, תרתי משמע . ר' יהודה בטוב ליבו, ברגע שהבין במה מדובר, הסכים מיד לבקשתנו. הוא נעמד בדחילו ורחימו, לא לפני שקירבתי אליו את מכשיר ההקלטה המיושן, עצם את עיניו והחל לפזם בדביקות עצומה שהרעידה את נימי לבבי בצורה שלא תישכח לעולם". ישראל עם קדוש! – שטייט אויף לעבודת הבורא! הוי עז כנמר, קל כנשר, רץ כצבי וגיבור כארי, לעשות רצון אביך שבשמיים!"

את ההקלטה המפעימה שלחנו לאמריקה לאבא, שהיה מאושר לשמוע את הקול המעורר לתשובה. כאמור, עד היום הזה בכל פעם שאני שומע את הניגון המעורר אני נזכר באותו שחר ירושלמי, ורואה בעיני רוחי את יהודי ירושלים מתנערים מתנומתם ורצים לסליחות, מפטיר הרב קראון שליט"א ופוצח בשיר המעורר כשדמעות זולגות על פניו.

השופר במחנה העבודה (הרב שבתי סלבטיצקי)

מעשה מופלא ממחיש את כוחו של אותו ניצוץ פנימי : רבי מאיר הלבדשטאם, האדמו"ר מטשאקאווא, היה נער צעיר כבן שלוש-עשרה בלבד כשהיה כלוא במחנה עבודה ופרך בסיביר יחד עם סבו הגדול, רבי סיני הלבדשטאם . השלטונות הסובייטיים האשימו אותם בהיותם "אויבי המדינה" ודנו אותם לעבודות פרך בתנאי כפור איומים .

עם התקרב ימי ראש השנה, הבחין הנער מאיר'קה כי סבו שרוי בצער עמוק ובדאגה רבה . שאל הנער: "סבא, מדוע נפלו פניך? האם מחמת תנאי העבודה הקשים?". השיב לו הסבא: "בגדינו נקרעו ולחמנו דל, אך ראש השנה קרב ובא - וכיצד נזכה לקיים מצוות תקיעת שופר ."? ברשותם היה שופר קדוש שעבר בירושה מאבותיהם, אך היה ברור שאם יתפסו אותם השומרים כשהם תוקעים בו, יירו בהם במקום . החליט הנער לעשות מעשה.

באישון לילה, כאשר ראה שהשומרים השתכרו ונרדמו, עטף את רגליו ואת ידיו בבדים עבים כדי לבלום כל רחש . בקור הסיבירי המקפיא התגנב חרש אל קדמת המחנה, שם היה תלוי על עמוד עץ גבוה פעמון ברזל ענק, שבאמצעותו נהגו השומרים להעיר את אסירי המחנה בכל בוקר. הנער טיפס במעלה העמוד, פתח את החבלים, והפיל את הפעמון ארצה עד שהתרסק ונשבר

לחלוטין. בנס לא התעוררו השומרים, והוא חמק בחזרה לצריף. בבוקר קמו השומרים נבוכים: הפעמון שבור, להעיר מאות אסירים צריף אחר צריף אין להם כוח, והזמנת פעמון חדש ממוסקבה תארך שבועות ארוכים. ניגש דודו של הנער אל מפקד המחנה ואמר: "שמעתי שיש לכם בעיה בהשכמת המחנה. ברשות אבי הזקן נמצאת קרן רועים עתיקה, והוא מיטיב לתקוע בה. הוא יוכל לתקוע בכל בוקר ולהעיר את כל האסירים." המפקד לקח את השופר וניסה לתקוע בעצמו, אך לא הצליח להפיק שום קול. "הראה לי כיצד אביך עושה זאת", פקד המפקד. נטל הסבא את השופר ותקע תקיעה רמה שהדהדה ברחבי המחנה כולו. "מעתה", פסק המפקד, "הזקן הוא המשכים הרשמי של המחנה!"

ביום הראשון של ראש השנה, עם עלות השחר, עמדו עשרות אסירי המחנה היהודים בצריף. האדמו"ר עמד ותקע בשופר בקול בוכים ומלא חיות קודש, וכל האסירים עמדו ובכו עמו בדמעות שליש. הנער מאיר'קה ראה כיצד קול השופר הפשוט בוקע את החושך הנורא של סיביר וממלא את לבבות האסירים באמונה, בעוז ובתקווה מחודשת. שנים רבות לאחר מכן סיפרה נכדתו: "בכל פעם שאני נתקלת בקושי או במשבר בחיים, אני עוצמת עיניים ומקשיבה לאותן תקיעות שופר מלאות אמונה ששמע סבי באותו בוקר קפוא בסיביר." זהו בדיוק כוחו של ניצוץ המשיח - קול פנימי שמסוגל לבקוע מתוך מעמקי החושך והגלות.

חזרה לשגרה (אסתי ברלוביץ)

היא עמדה ליד הדלת, הילקוט כבר על הגב. "אמא, אני הולכת". "חכי רגע... לקחת הכול? יש לך אוכל? בקבוק? ומה עם ה" - אמאאא, יש לי הכול".

נתתי לה נשיקה והיא יצאה. הדלת נסגרה, אבל הראש שלי דווקא נפתח. איך יהיה לה היום? ליד מי היא תשב? היא תסתדר? יתהיה לה טוב השנה? את מכירה את זה? אנחנו שולחות אותם בבוקר לבית הספר, אבל חלק קטן מאיתנו כאילו נכנס איתם לכיתה. ואולי דווקא בגלל העבודה שלי, אני מכירה כל כך מקרוב גם את הצד השני של תחילת השנה. אני פוגשת בחדר האבחונים ילדים שכל אחד מהם מגיע עם הסיפור שלו - ואת האמהות שמאחוריהם. אמא שיודעת שהנה חוזרים שוב לקחת את התרופה על הבוקר. אמא שכבר מתעייפת מהמחשבה על המאבק היומי לקום בזמן. אמא שמפחדת שהילדה שלה תחזור שוב הביתה עצובה בגלל החברה. ואמא שיודעת שהנה שוב מתחילים המבחנים, שיעורי הבית, הקושי בקריאה, התסכול וה"אני לא מצליח". ואני מבינה את הפחד הזה. כי כשזה הילד שלנו, אנחנו כל כך רוצות לסדר לו את הדרך. אז אנחנו עושות והמון.

מחבררות. מדברות. מטפלות. מחפשות את המורה הנכונה. מתקשרות למחנכת. נותנות עזרה. מעודדות. ולפעמים גם נלחמות בשבילו. וזה התפקיד שלנו. אבל בתוך כל העשייה הזאת, יש

משהו שאני מזכירה לעצמי : אני צריכה לעשות את שלי , אבל אני לא צריכה להחזיק את כל השנה על הכתפיים . יש דברים שהם כבר לא בידיים שלי . אני לא יכולה לבחור מי תשב ליד הילדה שלי . אני לא יכולה למנוע מהילד שלי כל קושי . ואני לא יכולה להיות לידו בכל רגע שבו יהיה לו קשה . אבל אני יכולה לעשות את ההשתדלות שלי - ולהתפלל . אז אולי מחר בבוקר, אחרי הכריכים, התיקים וכל התזכורות, נעצור לרגע ליד הדלת ונאמר בלב" : ריבוננו של עולם, אני שולחת היום את הילד שלי לדרכו . אני אעשה את ההשתדלות שלי כאמא , ובכל מקום שבו אני כבר לא יכולה להיות לצידו - תהיה אתה איתו . " ואז לפתוח את הדלת . ולתת לו ללכת . בדיעה שהילד שלי אף פעם לא הולך לבד!

לשון הרע II

בעיר אחת ברוסיה התגורר איש זקן בעל לשון רעה וארוכה. לשונו הרעה פשטה בכל הכפר, כאש בשדה קוצים פשטו המריבות מבית לבית, ובעיקר בסביבות ביתו של הזקן. חייהם של שכניו הפכו לבלתי נסבלים. השכן ממול ביתו של הזקן הרגיש שהוא לא מסוגל יותר. לשונו הרעה של הזקן פגעה בו קשות, והוא הרגיש שהאווירה בה הוא חי מורעלת ומזיקה. הוא ניסה לדבר על ליבו של הזקן, אולם האיש היה אטום. הייתה לו לשון ארוכה, אבל לא אוזניים. והוא המשיך בתחביב היחיד שהיה לו, לסכסך ולעורר מריבות .

בצר לו פנה השכן הסובל לביתו של ראש העיר וסיפר לו על הזקן שמרעיל את האווירה. אבל ראש העיר, לא סבל כל כך מלשונו הרעה של הזקן, והוא דחה את האיש ולא התייחס אליו: 'למה לך לבחוש בענייניהם של אחרים , תחזור ותתעסק עם עצמך כאן כל אחד חי לו לעצמו, ואל לו להתערב בחיי זולתו'.

השכן שיצא מאוכזב מביתו של ראש העיר חיפש את הדרך ללמד אותו לקח, ולהמחיש לו מה משמעות החיים לצידו של זקן שכזה. הוא חזר לביתו, לקח פרה גדולה, שחט אותה ותלה אותה על מוט גבוה בחצר ביתו. תוך יום יומיים החל בשר הפרה להעלות צחנה . הסרחון התפשט אט אט, תחילה באזור הסמוך לבית, ואחר כך עלו , הריחות התפשטו הם הגיעו כמעט עד ביתו של ראש העיר. 'מה אתה עושה?!' נזף בו ראש העיר שהוזעק על ידי שכנים סובלים. והאיש ענה לו באותה מטבע לשון שבה השתמש : 'למה לך לבחוש בענייניהם של אחרים, תתעסק עם עצמך. כאן בכפר כל אחד חי לו לעצמו, ואל לו להתערב בחיי זולתו'. 'אבל אתה מרעיל את האוויר בעיר!' מחה ראש העיר. - 'והוא, הזקן שממול בעל הלשון הרעה,' השיב לו האיש, 'האם הוא לא מרעיל את כל העיר?! אתה פשוט עוד לא מרגיש את זה!'